

Csoportbeszámoló
a WEXEdU Alapítvány szervezésében lebonyolított Erasmus+ projektről

A projekt címe: "Studying the methodology of work-based learning and putting it into practice in case of disabled and disadvantaged students"

A projekt száma: 2015-1-HU01-KA102-013152

A szakmai látogatás ideje: 2016. május 22 – 28.

Helyszíne: Røros, Norvégia

A program célja: A munkaalapú oktatás tanulmányozása egy szakképző iskolában és gyakorlati munkahelyeken

Résztvevők: Veress Borbála
Énekes Rita
Gyovai-Farkas Edina
Lucza Zsigmond
Somogyi Zsuzsanna
Nagy Zoltán
Révay Ágnes
Pataki Judit

Érkezés

2016. május 22-én repülőgéppel érkezünk Oslóba, majd onnan tovább helyi járattal Rørosba. A repülőtéren a norvég partneriskola részéről a koordinátor, Ståle Lund és az iskola igazgatónője, Hilde Knutsen fogadott bennünket.

Az oktatási rendszer bemutatása

Május 23-ikán a Røros Videregående Skole (Røros Upper Secondary School) szakképző intézmény munkatársai bemutatták az ország oktatási rendszerét és megismerkedtünk a gyakornoki képzést koordináló irodák munkájával is.

A prezentációk után körbejártunk az iskola épületeiben. Az intézmény belső kialakítása célszerű és igényes, felszereltsége informatikai és egyéb eszközökkel kiváló, tanmühelyei korszerűek. A tanárok kedvesek, nyitottak voltak, szívesen válaszoltak a kérdéseinkre.

Az intézményben a szakmai képzés mellett ún. elméleti osztályok is vannak, amelyek a mi gimnáziumi képzésünknek felelnek meg. Az iskolába járó közel 300 tanuló 60 pedagógus irányításával készül szakmájára, illetve folytatja általános tanulmányait.

Példaértékű, ahogy a tanulókat fokozatosan vezetik át a munka világába. Már általános iskolásként betekintést nyerhetnek egy-egy cég, gyár működésébe és a szakképzés elméleti alapozó képzése közben rövid gyakornoki periódusokon keresztül megtapasztalhatják a választott szakma gyakorlati részét, segítve ezzel a szakterületük átgondolt kiválasztását.

A norvég szakképzési rendszer alapköve a két éves elméleti képzésre épülő, ugyancsak két éves, cégekhez kihelyezett gyakorlati képzés, amelynek keretében a tanulók fokozatosan bevonódva a munkába normál dolgozóként vesznek részt a cégek életében, így valós körülmények között szerezhetik meg első szakmai tapasztalataikat.

A gyakornoki képző és közvetítő ügynökség (TOIF – Apprentice training Agency)

Figyelemre méltó, hogy a térségben több iskolával együttműködve egy erre szakosodott ügynökség intézi a diákok elhelyezését és gyakorlati képzésének ellenőrzését. A diákoknak gyakorlati helyet biztosító cégek állami támogatást élveznek e tevékenységükért és magas szintű szabványoknak kell megfelelniük ahhoz, hogy gyakornokokat fogadhassanak. Egy szakmai mentorhoz (gyakorlati oktató) egy-két diák tartozik. Mellette a közvetítő szervezet is folyamatosan figyelemmel kíséri a gyakornoki idő alatt a tanulási folyamatot, illetve fogadja a vállalat és a diák kölcsönös visszajelzéseit egymásról. Közösén végzik a diákok monitorozását és beszámoltatását rendszeres időközönként. Norvégiában a gyakorlatát töltő tanulóra, mint jövőbeli munkaerőre – tehát befektetésre – gondolnak, így kifejezetten érdekelték a képzés magas színvonalának fenntartásában, ezáltal is támogatják az iskola befejezése után a munka világába történő átmenetet.

A rendszer viszonylag rugalmas, figyelembe veszi a diákok egyéni igényeit is. Amennyiben a tanév során közben kiderül, hogy valaki nem a számára megfelelő szakmát választotta, lehetőséget kap egy új képzés elkezdésére. Másfelől arra is van mód, hogy projektmunka teljesítésével igény szerint önállóan dolgozzon és egyéni tanterv szerint készüljön a vizgára.

A sok pozitívum mellett egy fontos problémával a norvég oktatás is szembesül a szakmai képzésben: viszonylag magas a a lemorzsolódás aránya. Amíg Norvégiának hatalmas tengeri flottája volt, addig a képzést elhagyó fiatalok főleg ott kötöttek ki. Ma azonban – a flotta leépülésével – az iskolai rendszerből kieső diákok a munkanélküliségi rátát növelik, ami Norvégiában szerencsére hagyományosan alacsony, bár az utóbbi évek olajipari válsága nyomán kissé megemelkedett.

Gyakorlati munkahelyek

Május 24. és 27. között több cégnél tettünk látogatást:

- SBSeating - székgyár
- Kjellmark - korszerű, környezetbarát faépületeket tervező és kivitelező cég
- PAL-házak – passzív faházak kivitelezése helyi gyakornokok által, a Kjellmark cég mérnöki támogatásával
- Os ID - Állatjelölő termékeket fejlesztő és gyártó cég
- Rørosmat - Regionális termelőket összefogó élelmiszeripari forgalmazó cég
- Kalsa gårdsbakeri – falusi pékség;
- Stensåsen - rénszarvas-feldolgozó üzem

Ezen cégek mindegyike kiemelt feladatának tekinti a fiatalok szakemberré válásában való aktív közreműködést.

A gyakornoki idejüket töltő diákok munkahelyi mentorok vezetésével dolgoznak, akik a tantervek és a vizsgakövetelmények ismeretében készítik fel őket a szakmai vizsgára, mind elméleti, mind gyakorlati szempontból. Közben teret engednek a diákok kreativitásának kibontakoztatására, a teljes felelősség átadásával. A gyakorlati képzőhelyeken tett látogatások alkalmával minden gyakornok bemutatta nekünk munkakörét, az OS ID gyárban dolgozó gyakornok használat közben is bemutatta az újítását, amellyel javított az egyik munkafolyamaton.

A munkafolyamatok szervezettsége, a munkahelyek praktikus és esztétikus kialakítása, a munkatársi kapcsolatok kiegyensúlyozottsága és az igényesség mindenhol szembeötlő és imponáló volt. A szociális helyiségek, az infrastruktúra színvonalas kialakítása, a tisztaság és nyugalom szintén a zavartalan munkavégzést szolgálja, s az erre fordított figyelem a dolgozók megbecsültségét jelzi.

A szakmai programok mellett részt vettünk egy városnéző körúton a turisztikai iroda gyakornokának vezetésével, amelyen sok érdekességet tudtunk meg a kisváros történelmi múltjáról. Jártunk a közeli tóvidéken is, ahol a helyi cégek megismerése mellett a tájban is gyönyörködhettünk.

Az utolsó napot az iskolában zártuk: a csoport tagjai bemutatták intézményüket; beszélünk képzéseinkről és a hazai gyakorlati sajátosságokról. Ezen a napon alkalmunk nyílt egy kicsit informálisabban is beszélgetni; összehasonlítani az ottani tapasztalatokat a hazaiakkal. A program végén Ståle Lund ünnepélyesen kiosztotta a résztvevők Europass okleveleit, elbúcsúztunk az igazgatónőtől és a többi helyi kollégától.

Összegzés

A tanulmányút rendkívül hasznos volt, a szakmai tapasztalatszerzés mellett bepillanthattunk a norvég kultúrába és a kisvárosban élő helyi emberek mindennapjaiba is. Az ország fejlettsége szembeötlő, az lakosok itt békességben, egymást tiszteletben tartva élnek. Az angol nyelv oktatásának magas szintjét mutatja, hogy kortól és szociális helyzettől függetlenül szinte mindenki legalább középfokon, folyékonyan beszél angolul.

A helyi tanárok, szakemberek segítségével alaposan tanulmányozhattuk a norvég szakoktatási rendszert, a munkaalapú képzés kivitelezési formáit, a cégek részvételét a képzés hatékonyabbá tételében, a diákok tapasztalatait és a hátrányos helyzetű tanulók lehetőségeit.

A látogatásunk során megismert cégek a maguk módján, de teljesen életszerűen oldották meg a gyakornokok szakmai „betanítását” és gyakorlati vizsgáztatását, hiszen mindenhol olyan feladatokat oldottak meg a diákok, amelyek a cég érdekét is szolgálták, biztosítva ezzel a gyakornokok munkájának létjogosultságát.

A tanulmányút megerősítette, hogy a szakmai felkészültség mellett az egymás iránti bizalom, a nyitottság és a csapatmunka a záloga az eredmények elérésének. Természetesen nem minden minta vehető át a norvég képzésből, de számos jó és használható példát is láttunk, amelyek akár az itthoni szakképzésben is adaptálhatóak.